له پلازمېنې څخه یو انځور

د کابل د ښاري سیمې د حالاتو او فضایی نقشې اخیستلو څېړنه

پـه دې توضیحـي سـند کـې د کابـل ښـار پـه سـیمه کـې د ځمکـې او اسـتوګنې پـه بـاب اټـکلي ارقـام د افغانسـتان د ښـارونو لـه راتلونکـې برنامـې (FoAC) څخـه وړانـدې شـوي دي، پـه هغـو کـې ښـودل شـوي چـې پـه کابـل ښـار او شـاوخوا کـی یـی د پـام وړ سـاحه د کرنـې لپـاره ده. د اسـتوګنې لـه ځمکـو څخـه د اسـتفادې لـه مخـې داسـې ځرګنـد ېـږي چـې د کابـل نفـوس پـه اټـکلي ډول ۶ میلیونـه دی چـې د افغانسـتان د ټـول نفـوس۲۰ ٪ جـوړوي. پـردې اسـاس نومـوړي ارقـام پـه راتلونکـې لسـیزه کـې د پـلان جوړونـې او ښـاری سـیمې د فضـا اداري اهمیـت د پلازمینـې پـه سـیمه کـې د ښـار جوړونـې د اغیزمنـې لارښـوونې لپـاره څرګنـدوی.

۷مه شمېره توضیحي سند،۲ مه لړی، مارچ - ۲۰۱۶ ز کال

د انځور تشکیل

د دې لـړۍ پـه ۱ شـمېره سـند کـې (دښـار او کلـی ترمنـځ د توپیـر ماتـول) تـر عنـوان لانـدې د ښـار پـه پرتلـه د کلیـو لـه معمولـی لرلیـد څخـه لـوړ، د ښـاري کولـو د انځـور پـه بـاب بحـث شـوی دی. پـه ۲ شـمېره سـند کـې وښـودل شـو چـې د ولسـوالیو ډېـری ښـاروالی د افغـان د بـشري اسـتوګنی د جوړښـت مهمـې برخـې پـه ځانګـړې توګـه د افغانسـتان پـه پنځـو ښـاري عمـده سـیمو کـې تشـکیلوې، او پـه۶ سـند کـې ترانسـپورټ د کابـل او د هغـه د ګاونډیـو ولایتونـو ترمنـځ اړیکـې او لېـږد چـې هـره ورځ ۲۰۰۰۰۰ سـفرونه د کابـل ښـار تـه دننـه او لـه هغـه څخـه بهـر صـورت نیسـي ،ښـودل شـوي دي.

د تصمیم نیونې لپاره ارقام

پـه دې توضیحـي سـند کـې وړانـدې شـوي ارقـام د افغاانسـتان د ښـارونو لـه راتلونکـې برنامـې څخـه چـې پـه اوس وخـت کـې یـې د تطبیـق بهیـر روان دی، اخیسـتل شـوي دي . دغـه سـند د ورتـه پېژندنـې د کړنـې پـر بنسـټ چـې پـه)۲۰۱۵ ز کال کـې د افغانسـتان د ښـارونو د وضعیـت لـه برنامـې (څخـه اخیسـتل شـوي دي چـې پـه هغـه کـې د نویـو او پـه لـوړ وضاحـت د سپوږمکۍ تصویرونـه د اسکان/میشـته کیدنـی او لـه ځمکـې څخـه د اسـتفادې (کرنیـزه، اسـتوګنه، سـوداګریزه، واټونـه او داسـې نـور) پـه هکلـه تحلیـل کېـږي . پایلـه بـه یـې د ښـاري سـیمو پـه بـاب لومـړني ارقـام وي چـې پـه دې سـیمو کـې بـه د برنامـو د طرحـې، د ښـاري سـیمو د اداري او د سـترو زیربنـاو یـا بنسـټونو اصـلاح وي او نېـغ پـه نېغـه بـه د ښـاري لومړیتوبونـو د برنامـې(U-NPP) د پراختیـا او پرمختیـا ملاتـړ وکـړي.

موندنې

د کابـل د ښـاري سـیمې اټـکلي ارقـام او موندنـې پـه راتلونکـو دوو مخونـو کـې وړانـدې کېږي.

- د کابـل ښـار سـیمه چـې پـه هغـې کـې کابـو ۶ میلیونـه وګـړي ژونـد کـوي، د هیـواد د پنځمـې برخـې نفـوس لپـاره د اسـتوګنې سـیمه د ه.
- کـه څـه هـم چـې کابـل ښـار داصـلي مرکزپـه توګـه پاتـې شـوی، دښـار د شـپږو میلیونـو وګـړو ۴۰ سـلنه پـه ښـارګوټو او د مرکـز پـه شـاوخوا کلیـو کـې ژونـد کـوي.
- لـه دې سره سره چـې کابـل ښـار د اسـتفادې زیاتـره مـوارد د اسـتوګنې (۵۱٪) ،رسـمي(۷۱٪) او سـوداګریز(۷۲٪) پـه ښـاری سـیمه کـې لـه ځـان سره لـری. ، د کابـل ښـار کرنـه او زرغونـه فضـا د هغـه لـه کلیـوالي سـیمو سره تـړاو لـري.
- تشـې قطعـې نـه یـوازې د ښـارونو د اداري حـدودو پـه سـیمو کـې زیاتـې شـتون لـري، بلکـې پـه ښـاري سـیمو کـې هـم شـتون لـري. د کابـل ښـار پـه سـیمه کـې د۲۰۵۰۰ هکتـار پـه انـدازه تشـې قطعـې شـتون لري(لـه ځمکـې څخـه د اسـتفادې ټـول مـوارد (۴۵٪) چـې کابـو د ۲.۵ تـر ۳ میلیونـو نـورو وګـړو د اسـتوګنې لپـاره معـادل ځمکـه ده.

دغه کار خبرو اترو او د شته رواياتو د بیا جوړښت ملاتړ ته اړتیا لري:

- د کابـل ښـار د اصـلي محـرک پـه توګـه او د هغـه شـاوخوا ښـاري سـیمو ترمنـځ د اقتصـاد او ښـاري مـلي فرهنـګ ورځ تربلـې زیاتیدونکـی تـړاو شـتون لـري،
- دا یـوه ښـاري کلیـوالي موضـوع نـه ده اداري واحـد لـه ځمکـې څخـه د استفادې یـا دنـدو لـه مـواردو سره سـمون نـه لـري.
- د ځمکـې د شـته تشـو قطعـو پـه شـمول کافي ځمکـه، د راتلونکـو لسـیزو د ودې لپـاره شـتون لـري.
- د ولایتونـو او ښـاروالیو ترمنـځ د همـکارۍ باالقـوه ارزښـت، د کاري مناسـباتو پـر بنسـټ.

چوکاټ ۱: د کابل د سترښار ګډه اعلامیه

۱.د پلازمینـې او ښـارګوټو د دوامـداري پرمختیـا او ودې لپـاره د کابـل د سـتر ښـار همـکاري او اداره لازمـه ده.

۲ پـه رسـمي توګـه د کابـل ښـار د لومـړني سـتر انجمـن د رامنځتـه کېـدو او د دریـو میاشـتنیو غونډو جـوړول چـې د فنـي دارالانشـا لـه لـوري ترتیبېږي جـدې اړتیـا شـته.

۳. د دې سـتر ښـار اصـلي شریـکان بایـد د مرکـز او ولایاتونـو دټولـو مقاماتـو، ښـاروالیو او ادارو او دغـه راز پوهنتونونـو، مدنـې ټولنـې او سـوداګریزې ټولنـې تشـکیل شـوي وي.

۴. سـتر انجمـن بـه لـه هغومسـالو سره چـې واقعـآ سـتر ښـاري ماهیـت لـري او پـه سـمه توګـه پـه مرکـزي یـا سـیمه ییـزه کچـه هغـو تـه رسـېدنه نـه شي کېـدای، لکـه د ښـاري ودې مدیریـت، پـه ښـار کـې د نـوې پراختیـا، ترانسـپورټ او ښـاري سـتر لېـږد رالېـږد، د عامـه ترانسـپورټ، ښـاري چاپېریـال پـه شـمول د سـیندونو او اوبـو، تالابونـو، سـترو پارکونـواو د ځنګلونـو د بیـا رغونـی، ښـاري زراعـت او غذایـي خوندیتـوب، سـیمه ییـز توریـزم او د فرهنګـي او طبیعـي میراثونـو لـه سـاتنې سره سروکار ولـري.

۵. د کابـل ښـار د سـتر انجمـن د عمـلي کولـو لپـاره بـه د یـوه ګډ لیدلـوري او د ودې د مدیریـت برابـرول، او د تطبیـق وړ ښـاري سـترو پـروژو پـه ګوتـه کـول، لـه ښـاریانو سره د اړیکـو او د ښـار د سـتر انجمـن د اداري لپـاره د لارې د نقشـې برابـرول، اود ښـار د رسـمې اداري او د خدمتونـو وړانـدې کـول او د ښـار د سـترو عایداتـی ادارو جوړولـو تـه لـه ۱۲ څخـه تـر ۱۸ میاشـتو پـورې وخـت ضرورت وي.

۶. د ښـار پـه یـوه سـتره غونـډه کـې بـه د ښـاري پرمختیـا وزارت ، د سـیمه ییـزو ارګانونـو د مسـتقله اداره،د ښـاروالیو د چـارو لـوی ریاسـت پـه لارښـوونه بـه د جلالتـماب جمهـور رئیـس د وروسـتۍ غوښـتنې پـه بـاب د کار د ډېـرې ښـې بڼـې پـه اړه تصمیـم ونیـول شي.

د ۲۰۱۶کال د مارچ ۸

[1]GoIRA (2016) Breaking the Rural-Urban Divide. Discussion Paper #1, Series Two; GoIRA: Kabul
[2]GoIRA (2016) Breaking the Rural-Urban Divide. Discussion Paper #1, Series Two; GoIRA: Kabul
[3]UN-Habitat (2015) Understanding Urbanisation. UN-Habitat: Kabul. http://unhabitat.org/understanding-urbanisation-monitoring-urban-dynamics-in-a-fragile-and-resource-constrained-context-discussion-paper-9/
[4]The first Kabul Metropolitan Conference was held on 21 December 2015, hosted and chaired by the Kabul Mayor, and attended by MUDA, IDLG/GDMA, Arazi, DCDA and the Mayors of Charikar, Mahmood-Raqi, Maydan Shahr and Pul-i-Alam. The second Kabul Metropolitan Conference was held on 8 March 2016, jointly chaired by Kabul Governor, MUDA Minister and IDLG/DMM.

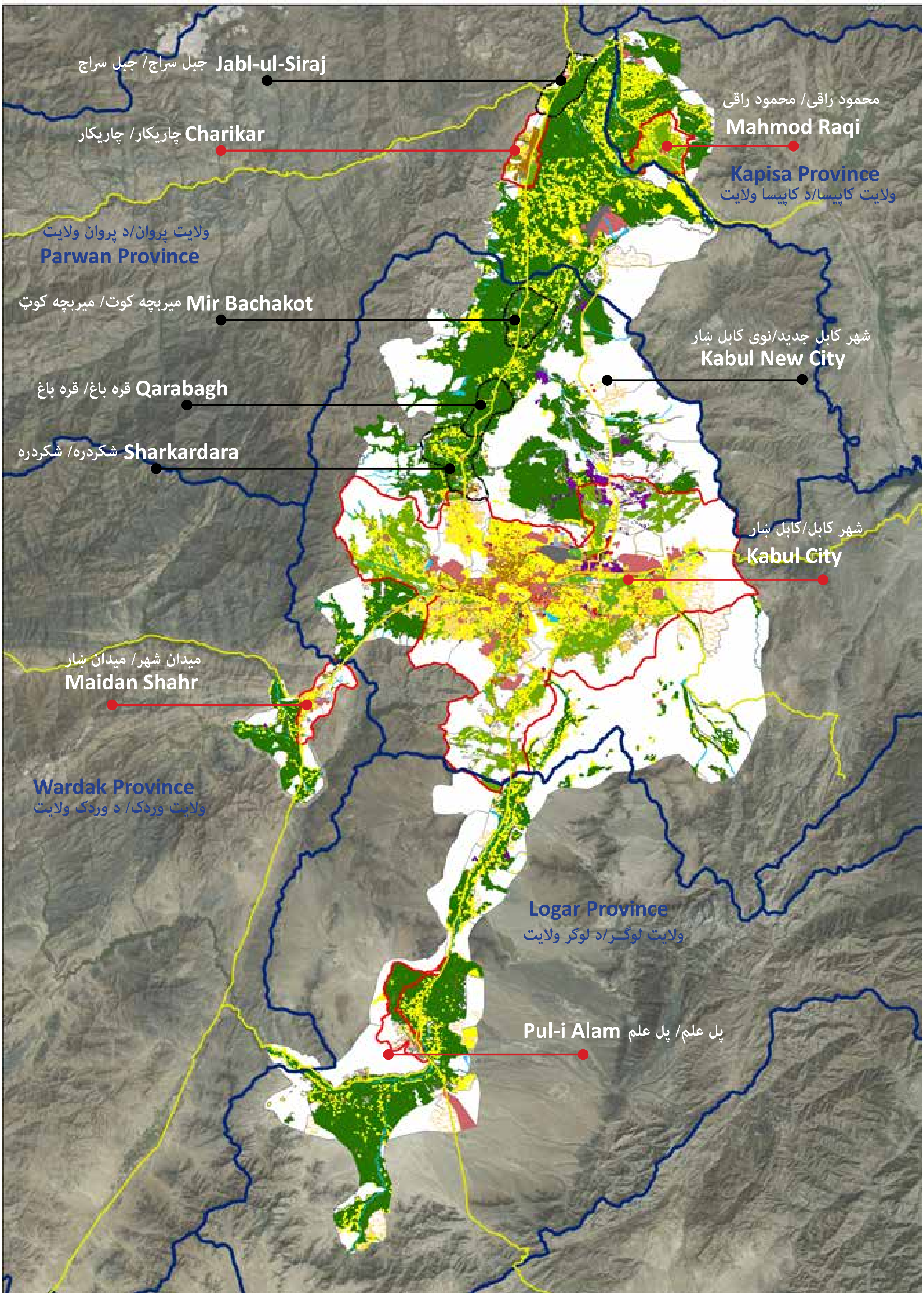
جبل سراج/ جبل سراج Jabl-ul-Siraj
چاریکار/ چاریکار Charikar
محمود راقی/ محمود راقی
Mahmod Raqi
Kapisa Province
ولایت کاپیسا/د کاپیسا ولایت
ولایت پروان/د پروان ولایت
Parwan Province
میربچه کوت/ میربچه کوټ Mir Bachakot
شهر کابل جدید/نوی کابل ښار
Kabul New City
قره باغ/ قره باغ Qarabagh
شکردره/ شکردره Sharkardara
شهر کابل/کابل ښار
Kabul City
میدان شهر/ میدان ښار
Maidan Shahr
Wardak Province
ولایت وردک/ د وردک ولایت
Logar Province
ولایت لوگر/د لوګر ولایت
Pul-i Alam پل علم/ پل علم

	موقیعت/ځای Location	ساحه اراضی/ د ځمکی ساحه Land Area		مشخصات استفاده زمین / د ځمکی څخه کټه اخستلو پیژنځیر Landuse Profile	stimated total population فیصدی نفوس ټول نفوس اټکل
		Total Area (ha) مجموع ساحه (هکتار)	Total % فیصدی/ ټول سلنه		
شاروالی های ولایتی / ولایتی ښاروالیانی Provincial Municipalities	Kabul City کـابل/کـابل	103,049 ۱۰۳۰۴۹	25%	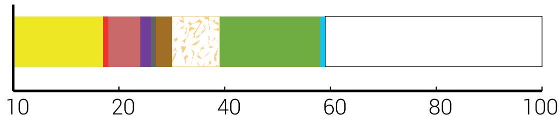	58% ٪۵۸
	Charikar چهاریکار/ چهاریکار	3,025 ۳۰۲۵	1% ٪۱	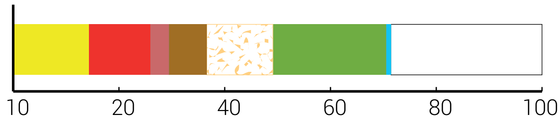	1.6% ٪۱,٦
	Mahmood Raqi محمود راقی/ محمود راق	3,970 ۳۹۷۰	1% ٪۱	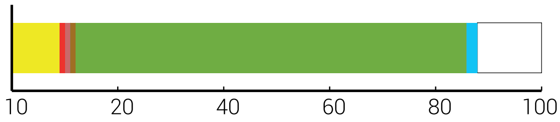	0.8% ٪۰,۸
	Pul-i Alam پل علم/ پل علم	3,752 ۳۷۵۲	1% ٪۱	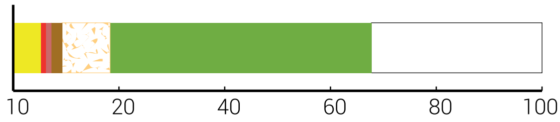	0.4% ٪۰,٤
	Maidan Shahr میدان شهر/میدان ښار	3,347 ۳۳٤۷	1% ٪۱	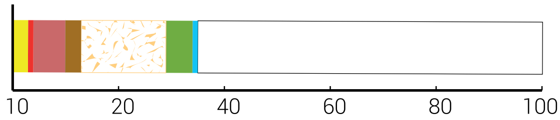	0.2% ٪۰,۲
شاروالی های نواحی / ولسوالی ښاروالیانی District Municipalities	Jabl-ul-Siraj جبل سراج/ جبل سراج	2,547 ۲۵٤۷	1% ٪۱	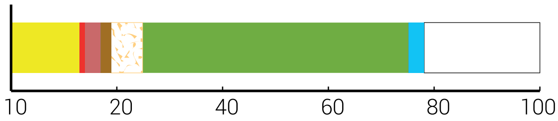	0.6% ٪۰,٦
	Mir Bachakot میربچه کوت/میربچه کوټ	2,514 ۲۵۱٤	1% ٪۱	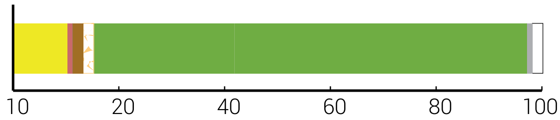	0.6% ٪۰,٦
	Sharkardara شکر دره/ شکر دره	4,755 ٤۷۵۵	1% ٪۱	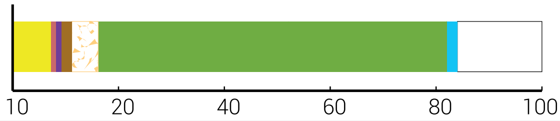	0.8% ٪۰,۸
	Qarabagh قره باغ/ قره باغ	3,352 ۳۳۵۲	1% ٪۱	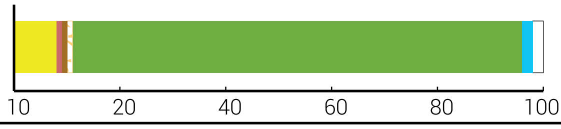	0.8% ٪۰,۸
کابل جدید/نوی کابل KNC	Kabul City کابل جدید/نوی کابل	59,210 ۵۹۲۱۰	15% ٪۱۵	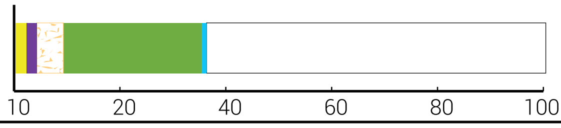	3% ٪۳
غیر شهری / غیر ښاري Non-Urban	Non-Urban غیر شهری/ غیر ښاري	217,484 ۲۱۷٤۸٤	52% ٪۵۲	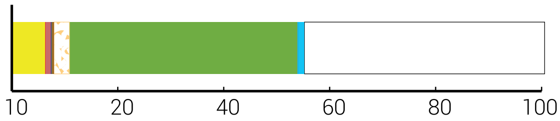	33.2% ٪۳۳,۲

Chart axis (each row): 10 20 40 60 80 100

- Barren land — زمین بایر/ شاړی ځمکی
- Water — آب/ اوبه
- Forest — جنگل/ ځنګل
- Green areas — فضای سبز/ شنه ځایونه
- Agriculture — زراعتی/ کرهنیزی
- Buildings under construction — ساختمان های در حال ساخت/ تعمیرونه د جوړیدو په حال کې
- Vacant plots — نمرات خالی/ خالی نمری
- Roads/streets — سرک/ راه / سړک/لاره
- Transport — ترانسپورت/ ترانسپورټ
- Industrial — صنعتی/ صنعتی
- Institutional — دولتی/ دولتی
- Commercial — تجارتی/ سوداګریز
- Residential — مسکونی/ استوګنی

له پلازميني څخه يو انځور

د تاريخي نظر د يووالي رامنځته کول

په تيرو دريو مياشتو کې د ښاري پرمختيا وزارت، د ښاروالیو معينيت او کابل والي د جلالتماب جمهور رئِيس غني په غوښتنه د کابل ښار د سيمې په ليد لوري کې د رامنځته کولو د بهير لارښوونه وکړه. د کابل ښار ستر نوښت د ښاري لومړيتوب د ملي برنامې د مخکښې پروژې په توګه چې په اوس وخت کې د هغې برابرول روان دي وټاکل شوه.

يو لړ غونډې او کنفرانسونه جوړ شول څو د ښاري سيمې د پلان جوړونې او ښې اداري لپاره له (ښکته لوري څخه لوړ لوري ته) بهير له لارې مشخصه شي. په وروستي کنفرانس کې چې د ۲۰۱۶ز کال د مارچ په ۸مه نيټه جوړ شو، د کابل ټولو ګاونډيو ولايتونو واليانو، د واليانو مرستيالانو او ښاروالانو ګډون درلود.

په اعلاميه کې له دې کنفرانس څخه ترلاسه شوې پايلو د کابل ښار په يوه داسې ستر انجمن پر رامنځته کولو ټينګار وشو. چې وکړای شي په ښاري سيمه کې د يوه جامع پلان جوړونې او پانګه اچونې ملاتړ وکړي. (په جدول – کې دې وکتل شي). دا يوه ستره لاسته راوړنه ده چې د لومړي ځل لپاره د ستر افغانستان په تاريخ کې له اداري ليدلوري څخه ښار يا ښاري سيمه په نظر کې نيول شوې ده. دغه ګزينې به په مفصله توګه په راتلونکي توضيحي سند کې وړاندې شي.

چوکاټ ۲: له نورو هېوادونو او ښاري سيمو سره پرتله

د کابل ښاري سيمه د اسيايي زياترو سيمو په څېر له دې سره لاس او ګرېوان ده چې په څه ډول نه کنترول شوې چټکه اقتصادي وده او پرمختيا، ټولنيزه پېچلتيا او پراګندګي او د خپل چاپېريال اغيزې په ښه توګه مديريت کړي. ځينې درسونه چې په اسيا کې د نورو ښارونو له سيمو او نورو بهرنيو هېوادونه څخه زده شوي دي د لاندې مواردو وړانديز کوي.

- د ښاري ادارو د پرمختګ په مديريت کې بايد په ټولو کچو کې د دوی عمده مسئوليت د حکومتوالي د خدمتونو په وړاندې کولو کې يو ځل بيا مشخص شي. خو د ښارونو د اړوندو سيمو د پېچلتيا او ودې په پام کې نيولو سره، حکومتونه بايد هڅه ونه کړي چې هرڅه تر سره کړي. د هغه پرځای بايد د پرمخ وړلو يو نقش د نورو کارکوونکو سره په مشارکت کې ولري.
- د کابل ښاري سيمه له غير منظمې ښاري ګډوډۍ سره مخامخ ده. ښاري وده په زياتيدونکې توګه د عامه او شخصي، رسمي اوغير رسمي او دولتي او مدني ټولنې ترمنځ حدود مبهم او ناځرګند کړي دي. د ښاري پرمختيا لپاره لازمه ده د حکومتوالۍ په ګډو هڅو د ښاري ملي پاليسيو په ملاتړ نوې بنې رامنځته شي.
- هيڅ يوه مرکزي يا په بشپړه غيرمتمرکزه بيلګه د ښاري حکومتوالۍ د حل اغيزمنه لاره نه ده. بايد د تشکيلاتي تدابيرو پرمختيا ته چې په مشخصو ښاري او ملي شرايطو کې کار وکړي زياته پاملرنه واوړي.
- بايد په عامه تصميم نيونه او د ادارو د حساب ورکول رامنځته کول د اساسي مقاصدو له جملې څخه وي. سيمه ييز ځواب ويوونکي او اغيزمن بنسټونه د اغيزمن مشارکت د رامنځته کولو او د ملاتړ د تنظيم او د ښاريانو زياته ونډه اخستنه ضروري ده.
- د داسې ننګونو په مديريت کې ملي او سيمه ييز حکومتونه مسووليت لري څو د بدلون بهير پرمخ يوسي او مديريت يې کړي. خو هغوی دغه کار يوازې د لارښودونو او د ملي منسجمو پاليسيو په ملاتړ تر سره کولای شي. د افغانستان ښارونه د اسيايي زياترو ښارونو په څير د تنظيمووونکو قوانينو په چوکاټ کې او د زړو تشکيلاتي تدابيرو له لارې مديريت کيږي.
- لازمه ده د سيمه ييزو او مرکزي حکومتونو ترمنځ د قدرت د ويش تشې، د سيمه ييزو حکومتونو د بودجې تمويل او پانګې اچونې د ظرفيت تشې او د پرمختګ او ښاري راتلونکې په پام کې د پلان جوړونې د ترويج تشې ته رسيدنه وشي.

راتلونکي ته ليکنه:

- د کابل د ښاري سيمې د ننګوونو او ظرفيتونو په باب په مشترک درک بانديې د لاسرسي لپاره سروې او پرمختللې څېړنه د پلازمينې او اقتصادي پرمختيا د اصلي محرک په توګه.
- جمهور رئِس ته راپور وړاندی کول او د کابل ښار د ستر انجمن د رامنځته کولو د منظورۍ ترلاسه کول له ټولو اصلي شريکانو سره او د فني دارالانشا په ملاتړ .
- د ښار په ستره پيمانه لومړنی ليدلوری د ښار د سترې ودې د پرمختيا په توګه او د بدلون وړ ستر انتخاب، د کابل ښار د ښاري لومړيتوب له

د افغانستان د ښارونو راتلونکی پروګرام د ښاری لومړيتوب د ملی پروګرام په انکشاف کی کمک کوی چی دا به را روانه لسيزه کی د افغانستان د ښاری لومړيتوب برخه وی دی لومړيتوبونو کی به د افغانستان د ښارونو راتلونکی پروګرام ۵ ښاری زونونو او ۲۰ ستراتيژيکو ولسواليو ښاروالی تحليل او تجزيه کيژی چی مهم معلومات او دقيق ارقام به لاس ته راشی اود موثری پاليسي او ملی پروګرامونو په ترتيبولو کی به وړاندېزونه وشی .

© ۲۰۱۶ دغه مباحثي پاڼه يوازی د غير تجارتی موخه لپاره د ملګرو ملتونو د بشر د ميشته کيدنی پروګرام په ليکل شوی ژمنی سره امکان لری چی تکثير، انتقال او يا د بيا پيدا کيدو سيستم کی وساتل شی. کوم تعريفات، څېړنه، نتيجه ګيری او سفارشونه په دی نشريه کی د ملګرو ملتونود ميشته کيدنی پروګرام د لارښوونی شورا ، د دی پروګرام د غړو هيوادونو او يا د افغانستان، استرليا او انګلستان حکومتونو د نظرياتو ښکارندونی نه دي.